

[Atomy a jejich život]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1998](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1998](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 27. 11. 1998
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 27. 11. 1998

[Atomy a jejich život]

Stále přetrvávající předsudek považuje atomy (a elementární částice) za „mrtvé“, přesněji neživé. To znamená ovšem jediné, totiž že veškerý pohyb atomů má setrvačnou tendenci. Každá částice zůstává sama sebou, nemění se, proměna se týká pouze nahodilého nahromadění různých částic. Život je proto pouhým zdáním. To je ovšem pojetí naprosto nedržitelné. Už o něco lepší je pochopení života jako pouhé hry: atomy si hrají na život, přičemž život je jen hra atomů. Je to pojetí lepší o to, že připouští, že si atomy hrají, že toho jsou schopny. Znamená to, že už nejsou jen setrvačné, nýbrž že mohou dodržovat ještě nějaká jiná pravidla, než jaká jsou dána jejich setrvačností. Ta hra (na život) je ovšem zvláštní tím, že má „tendenci“ se komplikovat, přesněji: stávat se stále nepravděpodobnější. Jestliže setrvačnost v ryzí podobě není možné, ale nutně „stárne“, tj. podléhá entropii, pak ona tendence postupně přecházet od stavů pravděpodobnějších k méně pravděpodobným je zřejmě protientropická. Na to poukázalo už mnoho vědců a myslitelů, ale zatím tato myšlenka a zejména její důsledky resp. předpoklady dost nepronikly do vědomí současného lidstva. Znamená to totiž nezbytnou revizi onoho zmíněného přetrvávajícího předsudku: atomy (a vůbec elementární částice atd. až k těm tzv. primordiálním událostem) mají sice velmi nízkou reaktivitu, srovnáme-li ji s tou, která je nám běžná, ale jejich reaktivita ani na nejnižších úrovních není nulová. Mohli bychom tu také mluvit o jakémsi momentu neurčitosti jejich reakcí, díky kterému se vedle setrvačných (a entropických) tendencí mohou prosazovat také tendence protientropické resp. kontingentní, ale koordinované (vnitřně vždy do nějaké míry integrované) zvyšování komplikovanosti (komplexnosti) spění na vyšší úrovně.

(Písek, 981127-1.)